

**Consultatio Canonica De Coadjutoriâ perpetuâ. Sive
Methodus Rite Procedendi in Coadjutoriis**

Arnoldus <a Sancto Leonardo>

Moguntiae, 1695

Caput VI. An ad postulationem Coadjutoris prærequiratur, Breve
Apostolicum, quo Episcopus coadjuvandis, & Capitulum ad petendum
Coadjutorem excitetur? & an summus Pontifex Coadjutorem à
Coadjuvando & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63366](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63366)

Caput VI.

An ad postulationem Coadjutoris prærequiratur Breve Apostolicum, quo Episcopus coadjuvandus, & capitulum ad petendum Coadjutorem excite-
tur: & an Summus Pontifex Coadjutorem à coadjuvando & majori ac faniori parte Capituli postulatum teneatur
admittere, seu depu-
tare?

S U M M A R I U M.

1. Summi Pontifices subinde dederunt Breve exhortatorium ad Coadjuvandum & Capitulares ante postulationem Coadjutoris.
2. Illud tamen de jure non prærequiritur.
3. Particula datur apud jurisconsultos significat translationem juris.
4. Solemnitas, etiam substantialis præpos-
tere adjecta non vitiat, quoties non ces-
sat causa finalis.
5. Aliqui defacto sine Breve exhortatorio
præ-

- præhabito, Coadjutores deputati sunt.
6. Papa non tenetur ex iustitia strictè dicta deputare Coadjutorem à Coadjuvando, & majori parte Capituli postulatum.
 7. Id tamen facere consuevit ex æquitate & honestate, ac pacis & tranquillitatis conservandæ gratiâ.
 8. Maxime in Germania, vi concordatorum.
 9. Coadjutoria juxta sensum Conc. Tridentini expedita, non est odiosa. sed favorabilis respectu Papæ concedentis, Ecclesiæ & Coadjuti.
 10. Sicut Pontifex vi concordatorum ex iustitia tenetur electiones canonicas confirmare; ita lege honestatis & urbanitatis Coadjutorem pro utilitate & necessitate Ecclesiæ ritè postulatum, causâ cognitâ, deputare.
 11. Passerinus sententiæ nostræ, non contrariatur, sed patrociniatur.
 12. Approbatio & confirmatio hujus methodus per Breve Apostolicum SS. D. N. Innocentii Papæ XII.

AD primam quæstionem propositam respondeo, licet gravissimis de causis Summo Pontifici notificatis hujusmodi Breve excitatorium aliquando à Sancta Sede emanarit; illud tamen de Jure nullatenus prærequiri. Prima pars responsionis patet ex eo: quod (*juxta illud capituli 3. de elect. in 6. ubi periculum majus intenditur, ibi procul dubio est plenius consulendum*) Summi Pontifices futuris Ecclesiarum periculis, maturè prævisis, occurrere, earundemque tranquillitati paternâ sollicitudine prospicere volentes, Episcopum aliquando & Capitulares providè monuerint, ut Coadjutorem cum futura successione tempestivè postularent, prout *Georg. Branden. ad concord. German. quæst. II. Passavii*, aliisq; in locis contigisse refert.

II. Probatum secunda pars responsionis, quia unica & sola ratio præquirendi Breve Apostolicum, sumitur ex dispositione Concil. Trident. *sess. 25. de reform. cap. 7.* ubi sic habetur: quod si quando Ecclesiæ Cathedralis, aut Monasteriiurgens necessitas, aut evidens utilitas postu-

stulet, prælato dari Coadjutorem, *is non alias* cum futura successione *detur*; quàm *hæc causa prius* diligenter à Sanctissimo Romano Pontifice *sit cognita*, & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ à Jure & Decretis hujus sacræ Synodi in Episcopis & Prælatis requiruntur, alias concessionem super his factam subreptitiæ esse censeantur.

III. Sed hæc dispositio non obstat, quia *Ly datur*, in quo sola difficultas est, ibidem intelligi debet, de datione seu deputatione, & collatione absoluta ac ultimata, vi cuius Coadjutori, causis per Summum Pontificem ritè cognitis, confertur Jus in re fictum, operaturum plenos effectus post mortem Coadjuti: nam particula *datur* apud Jurisconsultos significat & operatur translationem Juris.

Et hæc interpretatio istius conciliaris dispositionis exinde confirmatur primo, quia cum de pluribus cognoscendum sit, antequam Coadjutor detur seu depute- tur, videlicet an adsit necessitas, vel utilitas Ecclesiæ, an Coadjuvandus & Capitulum consentiat, an persona Coadjutoris sit sufficienter qualificata; patet quod

F

illud

illud *Ly detur* in allegato textu Tridentini non intelligatur de datione illa inchoativa per Capitulum, sed de absoluta & ultimata per Summum Pontificem,

IV. Confirmatur secundò, quia cum præcipua causa finalis istius dispositionis consistat in informatione & cognitione causarum per Summum Pontificem capiendâ; & anticipata postulatio, sive consensus Capituli, absque Brevis Apostolico non faciat cessare ejusmodi causam finalem, nec eidem præjudicet; talis anticipatus actus non vitiat; quia solemnitas, etiam substantialis, præposterè adjecta non vitiat, quoties non cessat causa finalis, ut post alios docet *Gail. l. 1. observ. 101. num. 10.*

V. Et sic recentissime Serenissimus Joseph Clemens Elector Colon. Hildesii de consensu Coadjuvandi etiamnum superstitis, sub beneplacito Apostolico capitulariter postulatus, causâ postmodum cognitâ, sine ullo Brevis Apostolico exhortatorio (quod quidam Opponens male confundit cum Brevis eligibilitatis ad plures Episcopatus) antecederenter habito, à Sanctissimo Domino nostro Innocentio

XII,

XII. deputatus fuit; uti & modo Celsissimus Lotharius Franciscus S. R. I. Princeps & Episcopus Bambergensis, sine ullo Brevis Eligibilitatis aut Exhortatorio antecederentur habito deputatus est ab eodem SS. Domino N. Innocentio XII. Coadjutor Moguntinus.

VI. Ad secundam in titulo hujus capituli propositam questionem respondeo, quod licet Summus Pontifex Coadjutorem perpetuum à Coadjuvando & majori ac saniori parte Capituli postulatum, ex iustitia strictè dicta deputare non teneatur; ex æquitate tamen & honestate, ac pacis & tranquillitatis conservandæ gratiâ, id semper facere consueverit.

Prima pars responsionis constat ex sæpe dictis, quod Coadjutoria sic postulata nullum Jus strictè dictum tribuat postulato ante deputationem, & concessio ejusdem pendeat à mera gratia Summi Pontificis, supremi in beneficialibus & spiritualibus Domini, ut expresse tradit Card de Luca *de regul. disc. 53. num. 14. & 16.* ac alibi sæpe.

VII. Ratio secundæ partis est, quia cum postulatio concorditer ab omnibus, aut à

duabus tertiis facta, à superiore, saltem subalterno, ex iustitia admitti debeat, ut post alios docet Card. Tusch. *G. Concl.* 72. *Q. P. concl.* 457. & 458. æquum omnino videtur, ut & Summus Pontifex, exposita per Coadjuvandum & majorem ac sanio-rem partem Capituli, necessitate vel uti- litate Ecclesiæ, eâque cognitâ, Coadju- torem per illos postulatum admittat: licet enim hæc Coadjutoris postulatio non tri- buat jus ad rem, causat tamen præparato- rium quid, & attenta ratione, æquitate, ac publica tranquillitate, ultimò dispositi- vum ad illud, adeoqué moraliter quo- dammodo, tametsi non physice & abso- lute, necessitans,

VIII. Hoc vel maximè obtinet in Ger- mania, vi concordatorum tanto labore, tantisque cum solemnitatibus, ex causa unionis, pacis & tranquillitatis publicæ, inter Ecclesiam Romanam & Imperato- rem ac Principes Ecclesiasticos, & sæcu- lares nationis Germanicæ per modum contractûs initorum ac stipulatorum: qui- bus ut *cap. 3. num. 7.* diximus, summus Pontifex tanquam absolutus omnium be- neficiorum Dominus, de plenitudine po- testa-

testatis, suæ, absolute quidem derogare potest; atamen non nisi iusta & rationabili de causa; aliàs enim, non tam concordatis derogaret, quàm ipsimet æquitati & rationi, à cujus tamen dictamine, non censetur ex quacunque potestatis plenitudine deflectere.

IX. Quamvis enim jure veteri odiosæ fuerint Coadjutorix cum futura successione, tanquam gratiam expectativam seu præventivã continentes; tamen per Concil. Trid. extantibus causis necessitatis aut utilitatis, à summo Pontifice cognoscendis, tamquam Ecclesiæ favorabiles censentur: nec aliter dicuntur odiosæ, quàm si solemnitates Concilii non fuerint servatæ, utpote quod tunc sint subreptivæ. *Garzias de benef. p. 4. cap. 5. num. 15.* Si autem Coadjutoria expedita fuerit juxta sensum, & ad amissum Conc. Trid. non quidem desistet continere gratiam præventivam; sed erit qualificata, longèque diversa ab expectativa odiosa, ex quo per expectativas, nascatur inevitabile, votum seu desiderium captandæ mortis beneficiati, citra cujus consensum, & ullam Ecclesiæ necessitatis, aut favoris be-

beneficiati causæ disquisitionem, olim eæ conferebantur, adeoque non sit mirum, si fuerint etiam gentilibus odiosæ *cap. 2. de concess. præbend. in 6.* maximè quod ratione illarum suscitabantur infinitæ lites, inimicitia & contentiones inter Christi ministros, & odia implacabilia.

Ubi e contra in Coadjutoriis ritè concessis, consensus beneficiati, Capituli, aut Ordinarii Collatoris, formalis cognitio causarum, & aliæ solemnitates metum captandæ mortis, cujuscunque odii, ac litium tollunt; imo potiùs favorem, amicitiam, & fraternam charitatem in Deo, pro Ecclesiæ servitio majori conciliant. tales Coadjutoria non subjacent odiosis regulis expectativarum, sed e contra signanter respectu Papæ concedentis, ac Ecclesiæ & Prælati Coadjuti sunt favorabiles. *Gonzal. ad. reg. 8. gloss. 5. §. 9. num. 75. Put. decis. 478. lib 2. num. 6.* eamque differentiam satis comprobat *Concil. Trid. sess. 24. cap. 19. & sess. 25. cap. 7. de reform.*

X. & hinc contendimus, quod sicut S. Pontifex vi concordatorum §. 3. se obligavit ex justitia ad confirmandum electiones canonicas Ecclesiarum Cathedralium

lium & Monasteriorum, *nisi rationabili & evidenti causa, ac de dictorum fratrum S. R. E. Cardinalium consilio, de digniori & utiliori persona, duxerit providendum.* Sic etiam ex æquitate & honestate, ac pacis & tranquillitatis conservandæ gratia, Coadjutorem perpetuum à coadjuvando & majori ac saniori parte Capituli postulatum, causâ necessitatis vel utilitatis Ecclesiæ, ritè cognita, deputare soleat ac teneatur. Et quemadmodum Papa, extra casum urgentissimæ necessitatis, semper requirit consensum Capitulorum Germaniæ, non quidem ex juris necessitate, ut ait de Matta *num. 189.* sed honestatis & urbanitatis causa, ad quam quodammodo astringi videtur. *c. pervenit II. q. 1. & l. digna vox c. de leg.* ita etiam iisdem legibus adstrictus, Coadjutorem, ut supra, postulatum, admittere & deputare consuevit; imo causa sufficienter cognitâ eandem deputationem non nimis diu differre solet; ne alioqui tam obligatio illa honestatis & æquitatis, quàm Coadjutoria ipsa reddatur elusoria & nulla.

XI. Passerinus *de elect. canon. cap. 24. q. 14.* à quodam Opponente malè citatus
tanquam

tanquam resolutioni nostræ contrarius, eandem illustrat & confirmat; ait enim ibidem: quod superior teneatur admittere postulationem, contingere potest ex lege justitiæ legalis connaturali officio Superioris, per quam tenetur necessitati Ecclesiæ subvenire, & boni communis utilitati consulere, & quam non licet violare, vel quia lex mandat, ut superior in simili casu dispenset, vel ex alia aliqua simili lege, & in hoc casu tenetur superior admittere postulationem, etiam factam in discordia, dummodo sit facta à majori parte: quia tunc lex per se urget, & nihil interest, quod nominatus sit à pluribus vel paucioribus, si est nominatus à tot, quot sufficiunt; & aliàs tanta est ejus aut utilitas aut necessitas, aut circumstantia, ut intret obligatio legis obligantis superiorem ad dispensandum cum postulato, & ad admittendam postulationem hæc Passerinus loc. cit.; nec aliud nos contendimus quàm quod S. Pontifex, causa necessitatis vel utilitatis Ecclesiæ cognitâ, lege honestatis, aut justitiæ legalis, ex officio quodammodo teneatur Coadjutorem à
 Co-

Coadjuvando & majori parte Capituli
postulatum admittere & deputare.

XII. Methodus ritè proceden-
di ad Coadjutoriam cum futura
successione, hoc & præcedenti
capite traditæ, & in postulatio-
ne Celsissimi ac Reverendissimi
Principis *Lotharii Francisci* Epi-
scopi Bambergensis, Moguntiaë
servatæ approbatio & confitma-
tio per Breve SS. D. N. *Innocen-
tii Papæ XII.* ad Decanum &
Capitulum Ecclesiæ Metropoli-
tanæ Moguntinæ; tabulis æneis,
ad perpetuam rei memoriam, ad
laudem & gloriam Reverendis-
simi & Illustrissimi Capituli, me-
ritò inscribendum. Tenor Bre-
vis.

INNOCENTIUS PP. XII.

Dilecti Filii, salutem & Apo-
stolicam benedictionem.

F v

Cum

Cum ex postulatione in Coadjuto-
 rem insignis istius Metropolitanae
 Ecclesiae Venerabilis Fratris Lo-
 tharii Francisci Episcopi Bam-
 bergensis cum futura successione
 manifestè appareat, in ejusdem
 Ecclesiae amplificationem & glo-
 riam unicè vos studia vestra inten-
 disse, meritas perspècto probato-
 que hac in re zelo vestro laudes
 tribuimus, ipsumq; magnoperè
 commendamus; prædictæ igitur
 postulationi ritè peractæ, quemad-
 modum rogastis, annuimus, reli-
 quum est, ut præsignato zelo novis
 indies documentis respondeatis;
 dum Nos vobis, Dilecti Filii, Apo-
 stolicam in hunc scopum benedi-
 ctionem per amantè impertimur.
 Datum Romæ apud S. Mariam
 majorem sub annulo piscatoris
 die

die 8. Octobris M. DC. XCIV.
Pontificatus nostri anno quarto.

Marius Spinola.

Signanter notanda hæc verba
Brevis : *postulationi ritè peractæ.*
Postulationi scilicet, non *electio-*
ni. ritè, sine ullo Brevis eligibili-
tatis, aut exhortatorio, unani-
miter *peractæ.*

Pertinens impertinens,

Quàm promptè & gloriosè
Reverendissimum & Illustrissi-
mum Capitulum Metropolita-
num *præsignato zelo novis indies*
documentis responderit, patet ex
eo, quod die 10. Januarii, curren-
tis anni 1695. Reverendissimum
& Perillustrem DD. *Christopho-*
rum Rudolphum L. B. à Stadion.
ex Decano in Præpositum; Die
7. Fe-

7. Februarii Reverendissimum & Perillustrem DD. *Joannem Philippum L. B. Greiffenklauv à Vollraths* ex Cantore in Decanum ; & die 12. hujus mensis Februarii Reverendissimum & Perillustrem DD. *Franciscum Emericum Wilhelmum L. B. à Bubenheim* in Cantorem ejusdem Ecclesiæ Metropolitanæ , in summa concordia , per unanimia elegerit. Optandum sane, ut aliarum Metropolitanarum , Cathedralium & Collegiatarum Ecclesiarum Capitulares nationis nostræ Germanicæ, illustrissima hæc imitarentur exempla.

Ca-